

Voor een LGBTQI+ Friendly België

Federaal Actieplan 2021 - 2024

Federaal Actieplan 2021 - 2024.....	1
1. Inleiding.....	4
1.1 Waarom is er dan nood aan een actieplan ?.....	4
1.2 Op naar een derde actieplan 2021 - 2024.....	5
1.3 Eenzelfde voornemen, maar een specifieke aanpak.....	5
2. De uitdagingen van het actieplan « Een LGBTQI+ Friendly België ».....	6
3. De globale doelstellingen en basisprincipes van het actieplan.....	6
3.1 Globale doelstellingen.....	6
3.2 Basisprincipes.....	7
4. Proces en werkwijze.....	8
4.1 Proces voor de totstandkoming van het actieplan.....	8
5. Monitoring en evaluatie.....	9
5.1 Meetbare indicatoren, budget en verantwoordelijkheid.....	9
5.2 Monitoring.....	9
5.3 Evaluatie.....	9
6. Het plan « Voor een LGBTQI+ Friendly België 2021-2024 ».....	10
Strategische As I: Kennis verhogen over de leefsituatie van LGBTQI+ personen en de obstakels waarmee ze worden geconfronteerd.....	10
Operationele doelstelling 1: Vorming, informatieverbreiding en sensibilisering in verschillende domeinen.....	10
Operationele doelstelling 2: Organiseren van gecoördineerd en beleidsgericht onderzoek en dataverzameling betreffende LGBTQI+ thema's.....	15
Strategische As II: Overheden voeren een LGBTQI+ inclusief beleid, met aandacht voor de meest kwetsbare groepen.....	16
Operationele doelstelling 3: Integreren van de LGBTQI+ thematiek binnen elk strategisch federaal beleidsdomein.....	16
Operationele doelstelling 4: Structurele steun aan het maatschappelijk middenveld.....	18
Operationele doelstelling 5: Verbeteren van wetgeving en haar implementatie in het beleid.....	19
Operationele doelstelling 6: Op internationaal en Europees niveau het voortouw nemen m.b.t. de rechten van LGBTQI+ personen.....	21
Strategische As III: Verbeteren van het welzijn van de LGBTQI+ gemeenschap.....	24
Operationele doelstelling 7: LGBTQI+ sensitieve zorg nastreven.....	24
Operationele doelstelling 8: Garanderen van een LGBTQI+ inclusieve werkvloer.....	26
Strategische As IV: Versterken van de veiligheid van LGBTQI+ personen.....	28
Operationele doelstelling 9: Verbeteren van de effectieve aanpak van haatmisdrijven en haatspraak ten aanzien van LGBTQI+ personen.....	28

Operationele doelstelling 10: Discriminatie van LGBTQ+ personen aanpakken	30
Lexicon	33

1. Inleiding

België heeft een voorbeeldrol wanneer het gaat om LGBTQI+ rechten. De vooruitgang op wettelijk vlak valt niet te ontkennen. De afgelopen jaren zijn er dan ook belangrijke hervormingen in het wetgevend kader doorgevoerd. Zoals de wet die het huwelijk en de adoptie mogelijk maakt voor koppels van hetzelfde gender, de wet op gelijke toegang tot medisch begeleide voorplanting, de antidiscriminatie wetten, maar ook de recentere transgenderwet. De vooruitgang op wetgevend vlak biedt de LGBTQI+ gemeenschap een gepast kader om hun fundamentele rechten te kunnen afdwingen.

1.1 Waarom is er dan nood aan een actieplan ?

De vooruitgang in wetgeving beantwoordt niet altijd aan de werkelijkheid die LGBTQI+ personen in het dagelijks leven ervaren: fysieke en verbale agressie in de publieke ruimte, onveiligheid en uitsluiting blijven wijdverspreid. In 2020 registreerde Unia niet minder dan 406 meldingen over discriminatie wegens seksuele geaardheid. Unia wijst erop dat dit cijfer slechts een klein deel van de werkelijkheid weergeeft, aangezien slachtoffers er soms voor kiezen te zwijgen. Bij het Instituut voor de Gelijkheid van Vrouwen en Mannen maken klachten van trans personen ondertussen al meer dan 10% van het totale aantal klachten uit, en hun relatieve aantal neemt elk jaar verder toe. Volgens een studie van de *European Union Agency For Fundamental Rights* heeft België het derde hoogste percentage fysieke of seksuele agressie wegens de LGBTQI+ identiteit van het slachtoffer, onmiddellijk na Polen en Roemenië¹.

Daarnaast moeten we ook rekening houden met de nooit geziene gezondheids crisis die we vandaag de dag kennen. Deze zorgt ervoor dat bestaande sociale ongelijkheden verder worden vergroot terwijl minderheidsgroepen en kwetsbare personen² meer worden blootgesteld aan de gevolgen.

Grote inspanningen zijn nog steeds nodig om actief te strijden voor de grondrechten, zoals het recht op een waardig leven en gelijke kansen voor alle LGBTQI+ burgers.

Volgens een onderzoek van de vzw çavaria³ hebben LGBTQI+ personen een groter risico op een lager mentaal welbevinden dan de algemene bevolking. Door de lockdown en de avondklok raakten LGBTQI+ personen nog meer geïsoleerd, met een rechtstreekse impact op de mentale gezondheid. De leefsituatie gaat erop achteruit voor mensen die in een homofobe of transfobe thuisomgeving leven. Volgens een rapport van çavaria wijzen de cijfers van Lumi, de opvang- en infolijn voor LGBTQI+ personen, op een ernstig onwelbevinden bij de gemeenschap. Tussen midden maart en midden mei 2020 kreeg Lumi 65% meer oproepen in vergelijking met dezelfde periode van het jaar voordien. De oproepen hadden in 12% van de gevallen betrekking op angst, eenzaamheid en depressie, en gingen in 5,7% van de gevallen over zelfmoord. Volgens *International Journal of Transgender*

¹ *A long way to go for LGBTQI equality*, European Union Agency for Fundamental rights, Report 14 may 2020.

² *La situation des droits humains dans le monde*, Amnesty International, Rapport 2020/2021.

³ *De impact van COVID-19 op LGBTI-personen*. Een oproep aan beleidsmakers, çavaria, Rapport 28 mei 2020.

Health, « Trans personen hebben ernstig te lijden onder de pandemie vanwege de raakvlakken tussen hun status als kwetsbare sociale groep, hun grote aantal medische risicofactoren en hun nood aan voortdurende medische behandeling. »⁴

1.2 Op naar een derde actieplan 2021 - 2024

Dit derde actieplan op nationaal niveau sluit aan bij de bepaling van het federaal regeerakkoord: de strijd tegen discriminatie opvoeren. Hierbij verbindt de regering zich ertoe een actief en transversaal beleid te voeren. Deze verbintenis geeft meteen blijk van een sterk voornemen om de penibele werkelijkheid van LGBTQI+ burgers te keren, wat ingrijpende beleidsmaatregelen vereist.

In het federaal regeerakkoord gaat daarnaast ook bijzondere aandacht uit naar de volgende zaken: *België neemt het voortouw op internationaal niveau, wat de rechten van LGBTQIA+--personen betreft, met bijzondere aandacht voor de decriminalisering en de bescherming van deze personen. Op het vlak van asiel en migratie zal de regering bijzondere aandacht besteden aan kwetsbare groepen, waaronder kinderen en LGBTQIA+-personen.*

Dit actieplan zal zich uitsluitend toespitsen op de bevoegdheden van de federale regering, complementair aan de bestaande actieplannen en initiatieven op het niveau van de gewesten en van de gemeenschappen. De federale overheid heeft daarbij rekening gehouden met de verdeling van de bevoegdheden bij het opstellen van dit actieplan. Voor aangelegenheden die verschillende bevoegdheidsniveaus betreffen, zullen de ministers en staatssecretarissen hun collega's op deelstatelijk niveau raadplegen om te onderzoeken of acties kunnen worden ontwikkeld die in overeenstemming zijn met de bevoegdheidsverdeling.

In een tweede fase na de goedkeuring van het actieplan zal de samenwerking met de deelstaten rond gemeenschappelijke doelstellingen verder worden uitgebouwd. Dit zal gestalte krijgen in een eerste bijeenkomst in juni 2022. Het doel van het overleg is alle niveaus te betrekken bij de samenwerking rond een specifiek transversaal thema dat elk jaar aan bod komt. Deze raadpleging wordt georganiseerd door de coördinator van het federale actieplan en diens administratie.

1.3 Eenzelfde voornemen, maar een specifieke aanpak

De verschillende deelstatelijke regeringen hebben een specifieke aanpak opgezet om het leven van LGBTQI+ personen te verbeteren. De Brusselse regering zet in op onderwijs, cultuur en rapportering om de maatschappij inclusiever te maken. Het Vlaamse regeerakkoord wil verder inzetten op het ondersteunen van de LGBTQI+ gemeenschap, waarbij gezorgd wordt voor een sterke beleidsmatige en financiële verankering binnen het brede welzijnsbeleid. Vanuit Vlaanderen zal er meer aandacht uitgaan naar "zelfmoordpreventie, bestrijden van eenzaamheid bij oudere personen en de gelijke

⁴ Andreas Koehler, Joz Motmans, Leo Mulió Alvarez, David Azul, Karen Badalyan, Koray Basar, Cecilia Dhejne, Dragana Duišin, Bartosz Grabski, Aurore Dufresne, Natasa Jokic-Begic, Antonio Prunas, Christina Richards, Kirill Sabir, Jaimie Vaele & Timo Ole Nieder (2021): How the COVID-19 pandemic affects transgender health care - A cross-sectional online survey in 63 upper-middle-income and high-income countries, *International Journal of Transgender Health*, DOI: 10.1080/26895269.2021.1986191

behandeling in onder andere welzijnsvoorzieningen, sportclubs, ...". De Waalse regering, van haar kant, zal inzetten op sensibiliserings- en opleidingsacties in verschillende sectoren van de samenleving (gezondheid, bejaardenhulp, huisvesting, tewerkstelling, enzovoort), die erop gericht zijn de vooroordelen over seksuele oriëntaties, genderidentiteiten en genderexpressies te doorbreken.

De federale regering is vastberaden in haar voornemen om een actief en transversaal beleid te voeren rond diversiteit en gelijke kansen. De aanpak van discriminatie ten aanzien van LGBTQI+ personen vormt een integraal onderdeel van dat beleid. Het regeerakkoord spreekt klare taal in dat opzicht: België moet een voorbeeldrol op zich nemen, wat betreft zowel het verlenen van toegang tot rechten voor LGBTQI+ personen als het bestrijden van discriminatie en alle vormen van uitsluiting.

2.De uitdagingen van het actieplan « Een LGBTQI+ Friendly België »

Dankzij de nauwe samenwerking tussen alle federale ministers en staatssecretarissen is dit actieplan horizontaal, eenvormig en pragmatisch.

Door een transversale en systeemgerichte aanpak die gebruik maakt van de nodige middelen kunnen zowel de oorzaken als gevolgen van LGBTQI+ fobieën worden aangepakt. Het federaal plan zet in op preventie door de samenleving tot inzicht te brengen. Wij zijn van mening dat mensen niet worden geboren als LGBTQI+ foob, maar een denkkader ontwikkelen binnen de samenleving waar men opgroeit. Met andere woorden: de LGBTQI+ fobieën zijn niet inherent aan het individu. Dit plan ontwikkelt daarmee een langetermijnstrategie die gericht is op het veranderen van denkpatronen die leiden tot discriminatie en geweld.

3.De globale doelstellingen en basisprincipes van het actieplan

3.1 Globale doelstellingen

De algemene doelstellingen van het plan zijn: de veiligheid verhogen en de inclusiviteit maximaliseren.

Hoe doen we dit?

- **Kennis vergroten:** Zo kunnen we beter inspelen op de realiteit en de behoeften van LGBTQI+ personen.
- **Een inclusieve overheid:** We zorgen ervoor dat de strijd voor de rechten van LGBTQI+ personen een integraal aspect wordt van elk beleid, zodat we het rechtskader blijven bijsturen in progressieve richting.

- **Welzijn en gezondheid:** We bevorderen de toegang tot gezondheidszorg en de daarbij horende diensten voor LGBTQI+ personen. Hiermee willen we uitsluiting op alle strategische beleidsdomeinen bestrijden.
- **Veiligheid en Discriminatie:** We ontwikkelen maatregelen om LGBTQI+ foob geweld en discriminatie doeltreffend te bestrijden. In dit derde plan wordt de nadruk gelegd op opleiding en bewustmaking, maar ook op steun- en beschermingsmaatregelen voor slachtoffers.

3.2 Basisprincipes

De vorige actieplannen hebben al interessante inzichten opgeleverd die dienen als aandachtspunten voor de ontwikkeling van dit nieuwe plan, zowel wat de inhoud als wat het proces betreft. Het huidige actieplan zal gebaseerd zijn op de volgende basisprincipes:

- Dit actieplan **faciliteert de samenwerking** tussen de verschillende federale actoren en bevoegdheden. Om die reden werden alle betrokken administraties van bij het begin van het proces betrokken: bij de raadpleging van het maatschappelijk middenveld, de vaststelling van de prioriteiten, de totstandbrenging van de samenwerking, enz;
- **De staatssecretaris** voor Gendergelijkheid, Gelijke Kansen en Diversiteit speelt een **coördinerende rol**;
- De acties worden **onderbouwd met kennis** van de Belgische internationale verplichtingen, wetenschappelijk onderzoek, kennis opgedaan op het terrein door LGBTQI+ organisaties, **ervaringen** met goede praktijken en internationale documenten (bv. Yogyakarta-principes) en de **evaluatie** van de voorgaande actieplannen;
- Dit actieplan initieert **samenwerkingsverbanden** en stelt acties voorop die **legislatuur overschrijdend** kunnen zijn. Zo kan het plan een globale impact hebben en een positieve verandering creëren in verschillende structuren, instellingen, gedrag en mentaliteit.
- De samenwerking met het LGBTQI+ **maatschappelijk middenveld** is gepland. Er werd rekening gehouden met hun feedback bij het opstellen van dit actieplan.
- Dit actieplan is **gelinkt met verschillende andere plannen** (Nationaal actieplan tegen gendergerelateerd geweld, het plan voor gendermainstreaming en het nationaal actieplan tegen racisme): bepaalde acties, bijvoorbeeld rond online haatspraak, komen in ieder actieplan voor en zijn dus inclusief voor elk doelpubliek. Daarnaast identificeert het plan de specifieke behoeftes van de LGBTQI+ gemeenschap, en formuleert het specifieke antwoorden;
- We hanteren een geïntegreerde en systemische aanpak voor dit plan met oog op de **intersectionele** aspecten van de LGBTQI+ gemeenschap. Zo houden we rekening met de specificiteit van de diversiteit binnen de LGBTQI+ gemeenschap, onder meer wat betreft gender, zogenaamd ras, religie, gezondheidstoestand, leeftijd etc. Differentiatie is aangewezen en er is aandacht voor slachtoffers van dubbele discriminatie. Door te refereren

naar andere actieplannen (zoals het plan tegen armoede, het HIV-plan, het toekomstige actieplan tegen racisme, het nationaal actieplan tegen gendergerelateerd geweld, enzovoort) proberen we deze meervoudige discriminatie aan te pakken.

- We zetten in op vorming voor en over de meest kwetsbare personen binnen de gemeenschap die bovendien vaak slachtoffer kunnen zijn van verschillende soorten discriminatie. Dit plan verstaat onder de meest kwetsbare personen binnen de LGBTQI+ doelgroep de volgende: LGBTQI+ Daklozen, LGBTQI+ personen met HIV/aids, LGBTQI+ migranten/asielzoekers/vluchtelingen, LGBTQI+ sekswerkers, en al wie slachtoffer is van meervoudige discriminatie: kruispunt met gender (specifiek naar LBT vrouwen/meisjes), handicap, religie of herkomst, leeftijd (specifiek naar jongeren/ouderen toe).

- Het is belangrijk om een **follow-up van dit actieplan** voor te stellen. De acties worden geformuleerd met het oog op mogelijke vervolgacties in de volgende legislaturen.

4. Proces en werkwijze

4.1 Proces voor de totstandkoming van het actieplan

Dit federale actieplan is tot stand gekomen door de samenwerking van verschillende relevante actoren. Het bouwt verder op de voorgaande twee actieplannen en hun evaluaties, evenals verschillende studies en input van het LGBTQI+ middenveld.

De staatssecretaris voor Gendergelijkheid, Gelijke kansen en Diversiteit neemt het initiatief en speelt een coördinerende rol bij de uitvoering van het plan. De verschillende partners binnen de federale regering hebben met hun kabinetten en administraties intensief meegewerkt aan dit plan, door acties binnen hun bevoegdheidsdomeinen te formuleren.

Het LGBTQI+ middenveld werd meermaals geconsulteerd. Alvorens het politiek akkoord te vragen, werd het plan voorgelegd aan het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen en Unia.

De startnota is goedgekeurd door de ministerraad op 21/01/2022.

5. Monitoring en evaluatie

5.1 Meetbare indicatoren, budget en verantwoordelijkheid

Iedere actie zal gekoppeld worden aan meetbare indicatoren. Een SMART-formulering is van essentieel belang voor de evaluatie van het plan. De indicatoren zullen, in de mate van het mogelijke, na goedkeuring door hun respectieve minister of staatssecretaris, door de betrokken diensten aan de afdeling Gelijke Kansen⁵ worden toegezonden zodra het plan is goedgekeurd. Bij de opstelling van het actieplan zullen de bevoegde kabinetten er op toezien dat de nodige middelen voor een goede uitvoering van elke actie beschikbaar zijn en dat voor elke actie duidelijk een verantwoordelijke persoon is aangewezen.

5.2 Monitoring

In maart 2023 zal de afdeling Gelijke Kansen elke minister of staatssecretaris verzoeken een statusrapport over de voortgang van haar/zijn maatregelen van plan te bezorgen. In mei 2023 zal dit statusrapport ter goedkeuring aan de kabinetten worden voorgelegd.

In juni 2023 zal deze monitoring aan het maatschappelijk middenveld worden gepresenteerd in de vorm van een rondetafelconferentie in aanwezigheid van de betrokken departementen en hun kabinetten. Dit zal worden georganiseerd door de dienst Gelijke Kansen en het Instituut voor de Gelijkheid tussen Vrouwen en Mannen (IGVM). Deze conferentie moet het mogelijk maken de nodige of wenselijke aanpassingen aan te brengen in de operationalisering van het actieplan, rekening houdend met de bevindingen van de verschillende deelnemende actoren.

5.3 Evaluatie

In september 2024 zal het monitoringdocument door de dienst Gelijke Kansen worden bijgewerkt op basis van de evaluatie die door elke minister of staatssecretaris wordt overgemaakt van de onder haar/zijn bevoegdheid vallende maatregelen uit dit actieplan. Ook dit verslag wordt door de kabinetten goedgekeurd, volgens dezelfde procedure als de monitoring.

Het zal vervolgens worden besproken met het maatschappelijk middenveld, de instanties voor gelijke kansen en de bevoegde administraties. Dit zal het maatschappelijk middenveld in staat stellen zijn evaluatieverslag over het plan op te stellen. Dit zal aan de volgende regering worden overgemaakt.

⁵ Eind 2016 is de dienst gelijke kansen opgericht als federale instantie voor gelijke kansen. Het ondersteunt de federale minister of staatssecretaris die verantwoordelijk is voor gelijke kansen.

6.Het plan « Voor een LGBTQI+ Friendly België 2021-2024 »

Het plan is opgebouwd uit 4 strategische Assen: Kennis en informatie, inclusief beleid, welzijn en gezondheid en veiligheid en anti-discriminatie. Deze strategische doelstellingen worden verder opgedeeld in 12 operationele doelstellingen waaronder de bevoegde ministers en staatssecretarissen acties formuleerden. De betrokken bevoegdheden zijn: Justitie, Binnenlandse Zaken, Buitenlandse Zaken, Ontwikkelingssamenwerking, Ambtenarenzaken, Asiel en Migratie, Gelijke kansen, Mobiliteit, Gezondheid en Werk.

Strategische As I: Kennis verhogen over de leefsituatie van LGBTQI+ personen en de obstakels waarmee ze worden geconfronteerd

Operationele doelstelling 1: Vorming, informatieverspreiding en sensibilisering in verschillende domeinen

Om te kunnen inspelen op de realiteit van de LGBTQI+ gemeenschap en de obstakels die zij in het dagelijkse leven tegenkomen beter te begrijpen, is het noodzakelijk kennis te verwerven. Door deze dimensie te integreren in de vormingen binnen de federale overheid kunnen we de federale ambtenaren doelgerichter klaarstomen voor beleidswerk dat voldoet aan de reële noden. Daarnaast erkennen we de intersectionaliteit van LGBTQI+ personen en zetten we in op vorming voor en over de meest kwetsbare personen binnen de gemeenschap die vaak slachtoffer zijn van verschillende soorten discriminatie, waaronder asielzoekers en migranten.

Daarnaast is het ook belangrijk om de samenleving te sensibiliseren en correcte informatie aan te reiken. Zo creëren we een inclusievere samenleving waar er geen plaats is voor discriminatie. Door bewustmakingscampagnes voor het grote publiek, en door LGBTQI+ thema's te integreren in het dagelijkse leven trachten we de mindset en het gedrag van de bevolking te veranderen.

Verder moet informatie over en voor LGBTQI+ personen toegankelijk zijn. Wie met vragen zit moet eenvoudig een correct antwoord kunnen vinden. Hierbij speelt het maatschappelijke middenveld een cruciale rol.

ACTIES

Actie	Administratie	Regeringslid
1. Integreeren van de SOGIESC ⁶ dimensie in het opleidingscurriculum inzake diversiteit binnen de federale overheid.	FOD BOSA	Petra De Sutter

Actie	Administratie	Regeringslid
2. Opleiden van het eerstelijns personeel van het aanmeldcentrum over gender-en seksuele diversiteit in de context van asiel en migratie zodat ze voldoende kennis hebben over het onderwerp om hun taken op een aangepaste manier uit te voeren.	Dienst Vreemdelingenzaken (DVZ), Fedasil	Sammy Mahdi
3. Gebruiken van beschikbare tools om bewoners in contact te brengen met gespecialiseerde organisaties en hen informatie te geven over het onderwerp LGBTQI+ zowel in de open opvangcentra als de gesloten detentiecentra en in het aanmeldcentrum.		

Actie	Administratie	Regeringslid
4. Voorzien van een structurele module in de basisopleiding voor medewerkers van Fedasil rond LGBTQI+.	Fedasil	Sammy Mahdi
5. Toegankelijk en makkelijk vindbaar maken van de informatie over het thema LGBTQI+ op de website www.fedasilinfo.be .		
6. Aandacht besteden aan seksuele oriëntatie en genderidentiteit in de informatie die alle verzoekers om internationale bescherming ontvangen in de open opvangstructuur.		
7. Aan bod komen van seksuele oriëntatie en genderidentiteit in de informatietools die ter beschikking worden gesteld van de bewoners van open opvangcentra (flyers, affiches, fedasilinfo) en in de informatiesessies voor bewoners over het leven in België en de rechten en plichten.		

⁶ Sogiesc staat voor (*Sexual Orientation, Gender Identity and Expression and Sex Characteristics*) is een term die meer en meer ingang vindt in internationale (mensenrechtelijke) documenten.

8. Nagaan of de huidige tool voldoet aan de noden van LGBTQI+ personen in het aanmeldcentrum en waar nodig wordt er bijgestuurd of aangepast of een alternatieve tool ingevoerd.		
--	--	--

Actie	Administratie	Regeringslid
9. Blijven aandacht besteden aan de situatie van LGBTQI+ personen bij de opstelling van de lijst van "veilige landen van herkomst".	Commissariaat-Generaal Voor de Vluchtelingen en de staatlozen (CGVS) FOD BUZA	Sammy Mahdi Sophie Wilmès

Actie	Administratie	Regeringslid
10. Verderzetten van de opleiding rond het thema LGBTQI+ van het personeel.	CGVS	Sammy Mahdi

Actie	Administratie	Regeringslid
11. organiseren van een basisopleiding Strijd tegen haatmisdrijven en discriminaties (IGO ⁷) voor gerechtelijke stagiairs, magistraten en leden van het gerechtspersoneel.	FOD Justitie IGO	Vincent Van Quickenborne
12. Organiseren van een grondige opleiding Strijd tegen haatmisdrijven: specifieke kenmerken van cyberhaat (IGO) voor de referentiemagistraten, andere geïnteresseerde magistraten en leden van het gerechtspersoneel.		
13. Organiseren van een opleiding Diversiteit tijdens de zitting (IGO) voor alle geïnteresseerde magistraten.		
14. Organiseren van diverse initiatieven inzake diversiteit en inclusie.		

Actie	Administratie	Regeringslid
15. Integreeren van seksuele en genderdiversiteit	FOD BUZA	Sophie Wilmès

⁷ Het IGO is het onafhankelijke federale orgaan dat verantwoordelijk is voor het ontwerp en de uitvoering van het algemene ontwikkelings- en opleidingsbeleid voor magistraten en leden van de rechterlijke macht, teneinde bij te dragen tot een kwalitatief hoogstaande rechtspleging." website: www.igo-ifj.be/fr

in de opleiding van het personeel van de FOD Buitenlandse Zaken, Buitenlandse handel en Ontwikkelingssamenwerking (stagiaires, diplomatieke dagen, personeelsdagen)		Meryame Kitir
---	--	---------------

Actie	Administratie	Regeringslid
16. Analyseren van de inhoud van de basisopleiding (alle opleidingen) en de voortgezette opleidingen om na te gaan wat relevant is en wat niet.	Federale Politie, Diversiteit, Nationale Politieacademie (ANPA)	Annelies Verlinden
17. Herzien en actualiseren van bestaande politieopleidingen die relevant worden geacht voor de LGBTQI+ thematiek.		
18. Harmoniseren van de inhoud van de basisopleidingen en aandacht voor LGBTQI+ erin opnemen.		
19. Creëren van doorlopende opleidingsmodules voor diversiteit, die online en aanpasbaar zijn aan de dienst en de noden.		

Actie	Administratie	Regeringslid
20. Promoten van de sensibiliseringsacties van Rainbowcops in een sensibiliseringscampagne.	Federale Politie (Diversiteit, Directie van de communicatie (CGC))	Annelies Verlinden
21. Opstellen van een catalogus met "best practices" over diversiteit en het politiepersoneel sensibiliseren voor het gebruik ervan (zowel voor input als output).		

Actie	Administratie	Regeringslid
22. Starten van een bewustmakingscampagne over LGBTQI+ thema's in samenwerking met betrokken verenigingen.	Dienst gelijke kansen, IGVM	Sarah Schlitz
23. Verhogen van het aantal opleidingen over de realiteit van trans-, niet-binaire, genderfluïde en interseks personen, vooral voor gezondheidswerkers die dat wensen.		
24. Voortzetten van de IGVM opleiding inzake discriminatie en genderwetgeving voor bedrijven en overheidsactoren.		

Actie	Administratie	Regeringslid
-------	---------------	--------------

25. Opleiden van het personeel rond inclusie, vooroordelen en discriminatie.	FOD Mobiliteit en Vervoer	Georges Gilkinet
--	---------------------------	------------------

Actie	Administratie	Regeringslid
26. Uitzetten van aanbevelingen en voorzien van training rond inclusief taalgebruik en verdere sensibilisering rond de toepassing van de richtlijnen.	NMBS, Infrabel, HR Rail	Georges Gilkinet

Actie	Administratie	Regeringslid
27. Ontwikkelen van een e-brochure voor leidinggevenden en medewerkers over gendertransitie op het werk.	Infrabel	Georges Gilkinet
28. Organiseren van maandelijkse meetings met het Diversity Comité (gericht op awareness binnen Top 200), samengesteld uit managers van elke directie.		
29. Uitvoeren van een enquête bij Top 200 over diversity & inclusion awareness.		
30. Organiseren van een Diversity & Inclusion (D&I) week.		
31. Opstarten van een Diversity & Inclusion Forum: regelmatige hands on meetings waarbij leidinggevenden samen met D&I experts op zoek gaan naar oplossingen voor D&I situaties waarmee zij worden geconfronteerd op het terrein.		
32. Maken van een D&I Kalender waar nationale en internationale mijlpalen in de kijker worden gezet met daarbij uitleg over het thema.		
33. Maken van D&I sensibilisering: video getuigenissen, affiches, pride ondersteuning, D&I site op intraweb, aanwezigheid in de pers (krant, televisie...).		
34. Ontwikkelen van D&I e-learning.		
35. Organiseren van een rekruteringscampagne afgestemd op D&I doelstellingen.		

Actie	Administratie	Regeringslid
-------	---------------	--------------

36. Organiseren van een thematische dag rond diversiteit tijdens de Feel Good Week met onder meer een workshop rond "Unconscious bias".	HR Rail	Georges Gilkinet
37. Opzetten van sensibiliseringsacties via het intranet van HR Rail op nationale en internationale mijlpalen		
38. Organiseren van informatieve lunchsessie, met name rond IDAHOT		

Actie	Administratie	Regeringslid
39. Opnemen van specifieke LGBTQI+ thema's in de opleiding voor arbeidsinspecteurs.	FOD Werk	Pierre-Yves Dermagne
40. Aanmoedigen van de opleiding van psychosociale preventieadviseurs (PAPA) om rekening te houden met het specifieke LGBTQI+ thema.		

Actie	Administratie	Regeringslid
41. Analyseren en verzamelen van problemen op het gebied van de intersekse gezondheidszorg en het formuleren van mogelijke acties.	RIZIV, IGVM	Frank Vandenbroucke, Sarah Schlitz
42. Informeren en opleiden van gezondheidswerkers over intersekse personen.		

Operationele doelstelling 2: Organiseren van gecoördineerd en beleidsgericht onderzoek en dataverzameling betreffende LGBTQI+ thema's

België staat volgens het onderzoek van ILGA Europe 2022, 'Rainbow Europe', met 74,24% op de derde plaats in de ranglijst voor LGBTQI+ rechten en een LGBTQI+ vriendelijk sociaal klimaat van 49 Europese landen⁸. Nochtans heeft recent onderzoek aangetoond dat de situatie van de LGBTQI+ gemeenschap erg precair is. Zo toont de UN-MENEMAS studie van 2021 naar seksueel geweld in België aan dat LGBTQI+ personen meer worden blootgesteld aan seksueel geweld dan niet LGBTQI+ personen. De studie toonde ook aan dat LGBTQI+ personen die tot een minderheidsgroep behoren onrustwekkend veel aan zulk geweld worden blootgesteld.⁹

In een andere studie van het Nederlandse Expertisecentrum Seksualiteit Rutgers in samenwerking met het UZ Gent werd de houding en kennis ten opzichte van intersekse

⁸ <https://rainbow-europe.org/country-ranking>

⁹ <https://www.ugent.be/nl/actueel/bijlagen/seksueel-geweld-belgie-aanbevelingen-1>

personen onderzocht. Daaruit bleek dat het vergroten van de kennis over dit onderwerp een positief effect heeft op de houding van de samenleving, maar 'hokjesdenken' binnen de thema's van gender en geslacht blijft prominent.¹⁰

De Europese enquête van het Fundamental Rights Agency, 'A long way to go for LGBTI equality' uit 2019 toont aan dat er weinig vooruitgang is geboekt tussen 2012 en 2019. Discriminatie, intimidatie en geweld blijven een probleem voor de LGBTQI+ gemeenschap.¹¹

De laatste jaren is de interesse in onderzoek naar LGBTQI+ thema's enorm gegroeid. De diversiteit binnen de gemeenschap maakt het echter moeilijk een eenduidig antwoord te bieden op de verschillende vraagstukken. Daarom is meer kwalitatief onderzoek over de leefsituatie van LGBTQI+ personen van groot belang.

ACTIES

Actie	Administratie	Regeringslid
43. Uitvoeren van een studie over anti-genderbewegingen (zie actieplan inzake vrouwen, vrede en veiligheid).	IGVM, Dienst gelijke kansen	Sarah Schlitz
44. Financieren van Transgender & Interseks-projecten via de "Zolang het duurt"-projectoproep rond gendergelijkheid in 2021 (loopt via IGVM).		
45. Uitvoeren van een studie over de ontvangst van LGBTQI+ aanvragers van internationale bescherming.		
46. Laten uitvoeren van een studie rond een prioritair thema vastgesteld in overleg met het maatschappelijke middenveld.		
47. Financieren van de tentoonstelling "Homoseksuelen en lesbiennes in Nazi-Europa" in de Dossin Kazerne.		

Strategische As II: Overheden voeren een LGBTQI+ inclusief beleid, met aandacht voor de meest kwetsbare groepen

Operationele doelstelling 3: Integreeren van de LGBTQI+ thematiek binnen elk strategisch federaal beleidsdomein

Door het LGBTQI+ thema op een transversale manier te introduceren binnen alle federale zaken kan een effectief en doelgericht beleid gevoerd worden.

¹⁰ <https://www.vlaanderen.be/samenleven/lgbtqi>:

¹¹ https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-2020-lgbti-equality-1_en.pdf

Een inclusieve overheid is een belangrijke stap richting een inclusieve maatschappij. Diversiteit binnen de overheid en alle openbare diensten is essentieel voor een goede werking en de samenleving. De federale overheid schaaft zich daarom ook achter het strategisch plan diversiteit. Dit plan heeft als doelstelling diversiteit te bevorderen en te strijden tegen elke vorm van discriminatie.¹²

ACTIES

Actie	Administratie	Regeringslid
48. Verderzetten van het beleid rond legale kanalen voor personen die nood hebben aan internationale bescherming waarbij bijzondere aandacht wordt besteed aan LGBTQI+ personen.		Sammy Mahdi

Actie	Administratie	Regeringslid
49. Uitwerken van richtlijnen op maat voor de opvang van LGBTQI+ personen en de bijhorende dienstverlening op basis van zelfidentificatie van transgender en intersekse personen in elk van de gesloten centra.	DVZ	Sammy Mahdi

Actie	Administratie	Regeringslid
50. Integreeren van LGBTQI+ thema's in de publieke communicatie van Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking van de FOD BUZA wanneer relevant, in samenspraak met het maatschappelijk middenveld.	FOD BUZA	Sophie Wilmès, Meryame Kitir

Actie	Administratie	Regeringslid
51. Coördineren van de jaarlijkse regenboogvlagactie aan federale gebouwen.	FOD BOSA	Petra De Sutter
52. Stimuleren van een inclusiescan als goede praktijk via het Federaal Netwerk Diversiteit.		
53. Afsluiten van een geactualiseerd charter Inclusie en Diversiteit met de federale instellingen.		
54. Diversifiëren van de inspanningen om 'employer branding' te bevorderen, zodat rolmodellen het goede voorbeeld kunnen geven.		

¹²https://fedweb.belgium.be/nl/over_de_organisatie/over_de_federale_overheid/diversiteit-binnen-de-federale

55. Stimuleren van het gebruik van de brochure 'Gender inclusief schrijven' via het netwerk diversiteit bij de federale overheid met de ambitie om het goede voorbeeld op vlak van (gender)inclusieve communicatie te geven.		
--	--	--

Actie	Administratie	Regeringslid
56. Bijdragen aan de zichtbaarheid van de LGBTQI+ personen via o.a. employer branding, marketing, regenboogvlagacties (in stations, directiegebouwen, etc.) van de NMBS, Infrabel en HR Rail.	NMBS, Infrabel, HR Rail	Georges Gilkinet
57. Creatie van een diversiteitscharter van de Belgische spoorwegen.		

Operationele doelstelling 4: Structurele steun aan het maatschappelijk middenveld

Het LGBTQI+ maatschappelijk middenveld heeft een grote rol gespeeld bij de totstandbrenging van dit federaal actieplan en is van essentieel belang voor de uitvoering ervan. De belangenverenigingen hebben vanzelfsprekend de meeste voeling met de leefsituatie van LGBTQI+ personen en staan dicht bij hun doelpubliek, waardoor zij het best geschikt zijn om de gemeenschap in al zijn diversiteit te vertegenwoordigen.

Een intensieve samenwerking tussen het middenveld en de overheid is dus noodzakelijk. Door structurele financiële overheidssteun kan het middenveld haar taak adequaat volbrengen, en het progressieve beleid helpen bewerkstellingen. Zo worden zoveel mogelijk LGBTQI+ personen op verschillende vlakken geholpen.

ACTIES

Actie	Administratie	Regeringslid
58. Ondersteunen van het federale netwerk BeProud (financieel, logistiek, communicatie, etc.).	FOD BOSA	Petra De Sutter

Actie	Administratie	Regeringslid
59. Ontwikkelen van een juridisch kader voor de structurele financiering van LGBTQI+ verenigingen.	Dienst gelijke kansen, IGVM	Sarah Schlitz

Actie	Administratie	Regeringslid
60. Lanceren van een projectoproep LGBTQI+ in 2022.	Dienst gelijke kansen	Sarah Schlitz

Actie	Administratie	Regeringslid

61. Onderzoeken hoe er meer structureel kan worden samengewerkt tussen Fedasil en de koepelorganisaties.	Fedasil	Sammy Mahdi
--	---------	-------------

Actie	Administratie	Regeringslid
62. Creëren van een Diversity Comité specifiek gericht op Top 200.	Infrabel	Georges Gilkinet

Operationele doelstelling 5: Verbeteren van wetgeving en haar implementatie in het beleid

In de afgelopen jaren is het wetgevend kader met betrekking tot de LGBTQI+ rechten er sterk op vooruit gegaan. Toch kunnen we nog beter doen. Deze regering zet haar schouders onder het wegwerken van LGBTQI+ discriminatie.

Over de rechten van transgender personen staat in het regeerakkoord: "In België beslist elke persoon zelf over haar/zijn/hun genderidentiteit. De wetgeving (inzake geslachtsregistratie) zal worden aangepast om in overeenstemming te zijn met het besluit van het Grondwettelijk Hof. De andere implicaties van dit besluit zullen worden bestudeerd.

In haar akkoord stelt de regering ook: "We werken ook de ongelijke vervolging van verschillende soorten haatmisdrijven weg."

Bovendien moedigen Europese en internationale instanties België aan om op verschillende gebieden wetgeving op te stellen.

Door middel van resolutie 2018/2878 "veroordeelde het Europees Parlement sterk seksuele normalisatiebehandelingen en -operaties en verwelkomde het wetten die dergelijke operaties verbieden, zoals in Malta en Portugal, en moedigde het andere lidstaten aan om zo snel mogelijk soortgelijke wetgeving aan te nemen." ¹³

Op 11 februari 2021 heeft de Kamer van volksvertegenwoordigers unaniem een ontwerp-resolutie goedgekeurd om het recht op lichamelijke integriteit van intersekse minderjarigen te erkennen. Een wetsontwerp om onnodige medische ingrepen bij intersekse minderjarigen te verbieden is in de maak.

In 2018 had ook het Europees Parlement een standpunt ingenomen ten gunste van een formeel verbod op conversietherapieën in de hele EU. België heeft nog steeds geen wetgeving om deze therapieën te verbieden. Staatssecretaris Sarah Schlitz en minister Vincent Van Quickenborne werken samen aan een verbod op bekeringstherapieën.

ACTIES

Actie	Administratie	Regeringslid
63. Onderzoeken hoe we bij toekomstige wijzigingen van bepalingen in het Burgerlijk Wetboek de identiteit van trans en niet-binaire	FOD Justitie	Vincent Van Quickenborne

¹³ https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-8-2019-0128_FR.html

<p>personen kunnen reflecteren in de gehanteerde terminologie. Hier worden met name de toekomstige wijzigingen ten gevolge van de aanpassing van de geslachtsregistratie en de hervorming van het afstammingsrecht beoogd.</p> <p>64. Besprekingen houden met transgender verenigingen, met het oog op een eventuele herziening van het burgerlijk wetboek op het gebied van de transgenderwet en de hervorming van het afstammingsrecht, met als doel de bepalingen te wijzigen die transgender ouders juridische moeilijkheden bezorgen.</p> <p>65. Onderzoeken hoe geslachtsmarkeringen optioneel maken in gevallen waarin het niet nodig is ze te gebruiken.</p>		
--	--	--

Actie	Administratie	Regeringslid
66. Initiatief nemen om bekeringstherapie te verbieden.	IGVM, FOD Justitie	Sarah Schlitz, Vincent Van Quickenborne

Actie	Administratie	Regeringslid
67. Onderzoeken van de beste manier om met de registratie van niet-binaire personen om te gaan.	IGVM FOD Justitie FOD BIZA	Sarah Schlitz, Vincent Van Quickenborne, Annelies Verlinden
68. Initiatief nemen om de wet van 2017 inzake "geslachtsregistratie" aan te passen aan de uitspraak van het grondwettelijk hof (2022).		

Actie	Administratie	Regeringslid
69. Een wettelijk kader ontwikkelen om de lichamelijke integriteit van intersekse-minderjarigen te beschermen, met een mogelijk verbod op wijziging van de geslachtskenmerken van een minderjarige zonder de geïnformeerde toestemming van de minderjarige tenzij er sprake is van een ernstige medische noodzaak.	IGVM FOD Justitie FOD Volksgezondheid	Sarah Schlitz, Vincent Van Quickenborne, Frank Vandenbroucke

Actie	Administratie	Regeringslid
70. Het IGVM draagt bij en neemt deel aan bepaalde opleidingen voor referentiemagistraten of referentie ambtenaren.	IGVM	Sarah Schlitz

71. Bestrijden van de stigmatisatie van HIV-transmissie		
---	--	--

Actie	Administratie	Regeringslid
72. Aanpassen van het koninklijk besluit van 16 september 2013 om de terugbetaling van contraceptiemiddelen voor transgender personen te verzekeren.	IGVM, RIZIV	Sarah Schlitz, Frank Vandenbroucke

Actie	Administratie	Regeringslid
73. Aanpassing van de wetgeving inzake de bescherming van getuigen tegen represailles.	IGVM FOD Werk	Sarah Schlitz, Pierre-Yves Dermagne

Operationele doelstelling 6: Op internationaal en Europees niveau het voortouw nemen m.b.t. de rechten van LGBTQI+ personen

België heeft in de geschiedenis steeds de voortrekkersrol in verband met mensenrechten van LGBTQI+ personen op zich genomen en wil deze rol verder op zich nemen. Ons land kan zowel binnen en buiten Europa voor LGBTQI+ rechten strijden.

In 2006 creëerde mensenrechtenexperts de Yogyakartaprincipes. Deze aanbevelingen over seksuele geaardheid en genderidentiteit gelden als een universele gids voor het LGBTQI+ thema.¹⁴ Deze beginselen werden goedgekeurd door de Raad van Europa.

De Europese commissie heeft zelf voor het eerst een LGBTQI+ strategie aangenomen op 11 november 2020. Ze wil op de voorgrond staan bij de strijd tegen LGBTQI+ discriminatie. De commissie streeft naar een 'Union of Equality' met hun 'LGBTQI+ equality strategy 2020-2025', waar diversiteit binnen de unie gevierd kan worden en iedereen zichzelf kan zijn, zonder te moeten vrezen voor discriminatie, geweld of uitsluiting.¹⁵

ACTIES

Actie	Administratie	Regeringslid
74. Meewerken aan Europese initiatieven die beogen om de problematiek van haatmisdrijven en haatspraak efficiënter aan te pakken.	FOD Justitie	Vincent Van Quickenborne

Actie	Administratie	Regeringslid
75. Ter ondersteuning van de communicatie over LGBTQI+ thema's, zullen de Belgische	FOD BUZA	Sophie Wilmès, Meryame Kitir

¹⁴ <http://yogyakartaprinciples.org/>

¹⁵ https://ec.europa.eu/info/policies/justice-and-fundamental-rights/combating-discrimination/lesbian-gay-bi-trans-and-intersex-equality/lgbtiq-equality-strategy-2020-2025_nl

diplomatieke en consulaire posten zorgen voor interactie met lokale actoren.		
--	--	--

Actie	Administratie	Regeringslid
76. Sensibiliseren van ontwikkelingsactoren over seksuele en genderdiversiteit bij de uitvoering van DGD ¹⁶ -programma's en projecten.	FOD BUZA	Meryame Kitir
77. Steun bieden van de Belgische overheid voor het naleven, beschermen en promoten van de fundamentele rechten van LGBTQI+ personen in de partnerlanden van de Belgische ontwikkelingssamenwerking.		

Actie	Administratie	Regeringslid
78. Pleiten voor de invoering van een EU-kaderbesluit voor de lidstaten waarin strafrechtelijke vervolging van SOGIESC-gerelateerd geweld wordt voorzien.	FOD BUZA	Sophie Wilmès En indien nodig de bevoegde ministers voor de betrokken thema's
79. Pleiten voor de erkenning van huwelijken, geregistreerde partnerschappen en ouderlijke rechten van koppels van hetzelfde geslacht in alle EU-lidstaten, ongeacht de EU-lidstaat waar zij oorspronkelijk vandaan komen of zijn geregulariseerd.		
80. Ondersteunen van acties die voortvloeien uit de EU-LGBTQI+ strategie 2020-2025.		
81. Uitnodigen van andere landen om samen met België de Internationale Dag tegen homofobie, bifobie en transfobie op 17 mei in te voeren. Het Belgische diplomatieke netwerk mobiliseren om deel te nemen aan de activiteiten van deze dag in hun rechtsgebied en om te communiceren over het Belgische beleid tegen discriminatie op grond van SOGIESC.		
82. In de Belgische interventies, blijven eraan herinneren dat respect voor de mensenrechten van LGBTQI+ mensen en de strijd tegen discriminatie grondrechten zijn en daarom		

¹⁶ De Directie-Generaal Ontwikkelingssamenwerking en Humanitaire hulp (DGD)

<p>absolute voorwaarden voor EU-lidmaatschap.</p> <p>83. Blijven steunen van wetgevingsinitiatieven om de lacunes in de EU-wetgeving ter bestrijding van discriminatie op het gebied van bescherming, gebaseerd op het SOGIESC, te dichten, met name door de Europese partners mee te delen dat de richtlijn gelijke behandeling op het gebied van goederen en diensten een prioriteit is, en door alles in het werk te stellen om de meest weigerachtige lidstaten te overtuigen, zowel binnen de EU als in de bilaterale betrekkingen met deze lidstaten.</p> <p>84. Pleiten dat transgender- en intersekse personen uitdrukkelijk worden vermeld in de antidiscriminatie richtlijn.</p> <p>85. Steunen van een effectiever beleid voor het toepassen van de antidiscriminatie richtlijn in alle lidstaten op een proactieve manier.</p> <p>86. Uitnodigen Commissie om voorstellen te doen voor wederzijdse erkenning van de gevolgen van alle akten van de burgerlijke stand in de volledige Unie.</p> <p>87. Aangaan van de dialoog met landen die een discriminerend beleid voeren tegen LGBTQI+ personen.</p> <p>88. Vervullen van een voorbeeldfunctie als Belgische vertegenwoordigers in internationale fora zoals de Raad van Europa (RvE) en de Verenigde Naties (VN). Pleiten in dit verband voor de decriminalisering van LGBTQI+ personen en toewerken naar antidiscriminatiebepalingen en aanvullende beschermingsmaatregelen, onder meer door het formuleren van relevante aanbevelingen in het kader van de universele periodieke doorlichting.</p> <p>89. Reageren op passende wijze op flagrante vormen van discriminatie van LGBTQI+ personen, in overleg met zowel gelijkgestemde</p>		
---	--	--

landen als relevante LGBTQI+ actoren, rekening houdend met het beginsel "geen schade berokkenen", om zo negatieve gevolgen voor de lokale LGBTQI+ gemeenschap te voorkomen.		
90. Voorstellen (tijdens de onderhandelingen) seksuele geaardheid en genderidentiteit als verboden gronden voor discriminatie op te nemen in de resoluties over het verbod op discriminatie.		

Actie	Administratie	Regeringslid
91. Nagaan hoe kan worden gezorgd voor bescherming van LGBTQI+ spelers, -werknemers en -supporters die aan de wereldbeker in Qatar deelnemen.	IGVM	Sarah Schlitz
92. Financieel ondersteunen van partnerschappen tussen Belgische en internationale LGBTQI+ organisaties.		

Strategische As III: Verbeteren van het welzijn van de LGBTQI+ gemeenschap

Operationele doelstelling 7: LGBTQI+ sensitieve zorg nastreven

Het mentaal welbevinden van de LGBTQI+ gemeenschap ligt ver onder het gemiddelde van de algemene bevolking in België. Dit vertaalt zich in hoge suïdecijfers. In onze maatschappij wordt heteroseksualiteit en de binaire en stereotiepe opvatting van gender nog steeds als de norm beschouwd.

Momenteel is er nog te weinig onderzoek naar de fysieke gezondheid van LGBTQI+ personen. Hogere gezondheidsrisico's bij de doelgroep zijn wellicht vaak het gevolg van een niet-adequate zorg die geen rekening houdt met de eigenheid van seksuele en gender minderheden en het feit dat LGBTQI+ personen in bepaalde gevallen minder snel zorg/screening/hulp zoeken.

LGBTQI+ personen ervaren meerdere drempels bij het zoeken naar hulp, waaronder vooroordelen en een discriminatie door gezondheidswerkers, angst rond het onthullen van hun genderidentiteit, seksuele oriëntatie of geslachtskenmerken, onduidelijkheid over de kennis en erkenning van de specifieke gezondheidsnoden van LGBTQI+ personen of expliciete en impliciete LGBTQI+ fobie die gerapporteerd wordt bij het gebruik maken van gezondheidsdiensten.

Ook de gezondheidswerkers zelf ervaren drempels in het aanbieden van hulp aan LGBTQI+ personen: zij geven aan een gebrek te ervaren in kennis en culturele competenties over de noden van LGBTQI+ personen, de deelgroepen binnen LGBTQI+ en kruispunten met andere kenmerken (bv. migratie of leeftijd), ze zijn onzeker en het ontbreekt hen aan vaardigheden om zaken te bespreken die gerelateerd zijn aan gender en seksualiteit. Gezondheidswerkers vertrekken doorgaans van de veronderstelling dat personen heteroseksueel en cisgender zijn. Doordat LGBTQI+ personen zelf ook moeilijkheden ervaren om hun seksuele oriëntatie of genderidentiteit te onthullen, wordt zo mogelijks niet de juiste zorg geboden.¹⁷

ACTIES

Actie	Administratie	Regeringslid
93. Ondersteunen van het proefproject voor de oprichting van een LGBTQI+ medisch huis.	IGVM, Dienst Gelijke Kansen	Sarah Schlitz
94. Blijven nadenken over de afschaffing van de onthoudingsperiode voor bloeddonaties van mannen die seks hebben met mannen (MSM). ¹⁸		

Actie	Administratie	Regeringslid
95. Bestuderen van de mogelijkheid en/of de wenselijkheid andere Koninklijke Besluiten in het kader van de terugbetaling van geneesmiddelen toegankelijk te maken voor alle personen, ongeacht hun genderidentiteit.	RIZIV	Frank Vandenbroucke
96. Rekening houden met gender neutraliteit bij het opstellen van nieuwe Koninklijke Besluiten.		
97. Vaststellen van een Koninklijk Besluit betreffende de beschikbaarstelling van structurele middelen voor de werking van medische en sociale centra voor sekswerkers.		
98. Onderzoeken van de mogelijkheden om de zorg voor transgender personen uit te breiden: gender gerelateerde diensten in de nomenclatuur.		
99. Onderzoeken hoe laagdrempelige, kwaliteitsvolle en anonieme zorg kan worden geboden aan zeer kwetsbare groepen zoals		

¹⁷ <https://cavaria.be/node/409>

¹⁸ Momenteel moeten homoseksuele mannen zich in België gedurende 12 maanden onthouden van seks, zelfs wanneer zij een relatie hebben met een vaste partner. Mensen die riskante heteroseksuele seks hebben, moeten zich 4 maanden onthouden.

<p>LGBTQI+ sekswerkers en vluchtelingen.</p> <p>100. Verlenen van toegankelijke mentale gezondheidszorg voor verschillende kwetsbare groepen waaronder LGBTQI+ personen.</p> <p>101. Ontwikkelen van een nieuw HIV-plan met acties inzake preventie, tests, zorg, levenskwaliteit en follow-up.</p> <p>102. Bestuderen van de mogelijkheid om de psychosociale en/of medische hulp aan mensen uit de voorgenoemde groepen uit te breiden, door de behandelingscapaciteit van bestaande gespecialiseerde centra te vergroten, het aantal gespecialiseerde centra uitbreiden en de terugbetaling van verschillende medische behandelingen verhogen.</p> <p>103. Bekijken hoe de transgenderconventie effectief kan verbeterd worden.</p>		
--	--	--

Actie	Administratie	Regeringslid
104. Bekijken of SOGIESC gerelateerd vragen in de gezondheidsenquête kunnen opgenomen worden.	Sciensano	Frank Vandenbroucke,

Actie	Administratie	Regeringslid
105. Vergemakkelijken van de administratie van de terugbetaling voor routinezorg voor transgender personen en intersekse personen: studie van het probleem en tijdelijke oplossing via de opstelling van een omzendbrief.	Sciensano, RIZIV, FOD Volksgezondheid, IGVM	Frank Vandenbroucke, Sarah Schlitz

Actie	Administratie	Regeringslid
106. Uitwerken van een opvangtraject voor elke LGBTQI+ asielzoeker dat zo goed mogelijk beantwoordt aan de noden met als doel het welbevinden te beschermen en te verhogen.	Fedasil	Sammy Mahdi

Operationele doelstelling 8: Garanderen van een LGBTQI+ inclusieve werkvloer

De LGBTI Survey Data Explorer van de EU agency for fundamental rights (FRA) onderzocht de inclusieve werkvloer. Maar liefst 18% van de werkende Belgen gaf aan in de laatste

twalf maanden zich gediscrimineerd te voelen wegens LGBTQI+ zijn. Daarbij gaf 7% van LGBTQI+ personen aan zich gediscrimineerd te voelen bij het zoeken naar een job¹⁹.

Een veilige werkvloer waar iedereen zichzelf kan zijn is erg dan ook een belangrijk streefdoel. Vaak is discriminatie op het werk niet goed zichtbaar. Door bedrijven bewust te maken van de problemen en hun eigen diversiteits- en inclusiebeleid ter discussie te stellen en te verbeteren kan de diversiteit op de werkplek bevorderd worden. Inclusie creëert toegevoegde waarde voor alle bedrijven.²⁰

ACTIES

Actie	Administratie	Regeringslid
107. Actualiseren van en communiceren over de gids inzake transgender personeelsleden bij de overheid.	FOD BOSA	Petra De Sutter
108. Maximaal doortrekken van de genderneutraliteit van het Rijksregister in de interne HR-procedures van de overheid.		

Actie	Administratie	Regeringslid
109. Promoten van een gids rond transidentiteiten op de werkvloer.	NMBS	Georges Gilkinet
110. Begeleiden van gendertransities op het werk volgens deze gids.		

Actie	Administratie	Regeringslid
111. Onderhouden van het partnerschap met de vzw Trainbow en acties van de vzw ondersteunen.	NMBS, Infrabel, HR Rail	Georges Gilkinet

Actie	Administratie	Regeringslid
112. Ontwikkelen van een e-brochure voor leidinggevenden en medewerkers: hoe transgender collega's begeleiden tijdens hun transitie fase.	Infrabel	Georges Gilkinet

Actie	Administratie	Regeringslid
113. Ondersteunen van acties die volgen vanuit de transversale Feel Good@Work werkgroep met als doel het verhogen van het welzijn van alle collega's – 1 van de 5 terugkerende thema's is diversiteit.	HR Rail	Georges Gilkinet

¹⁹ https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-2020-lgbti-equality-1_en.pdf

²⁰ <https://www.pride.be/nl/projects/pride-works/pride-works-convention>

Actie	Administratie	Regeringslid
<p>114. Nagaan met de sociale partners hoe bedrijven kunnen worden geholpen initiatieven te nemen ter bevordering van een inclusief beleid dat de daadwerkelijke integratie van LGBTQI+ personen in hun personeelsbeleid en hun interne communicatie bevordert (folders, posters, boodschappen, acties, seminars, opleiding, aanpassing van documenten in verband met contracten, arbeidsvoorwaarden en organisatie, uitnodigingen ...).</p> <p>115. Opnemen van geslachtswijziging in de bescherming tegen vergeldingsbepalingen in de welzijnswet (naast de bestaande kenmerken geslachtsidentiteit en genderexpressie).</p> <p>116. Sensibiliseren van bedrijven rond een inclusief beleid inzake kledingvoorschriften, zonder afbreuk te doen aan de gezondheids- en veiligheidsvoorschriften. Hoewel geslacht en genderidentiteit twee verschillende facetten van een persoon zijn, is gender binariteit schadelijk, vooral voor intersekse personen.</p>	FOD Werk IGVM	Pierre-Yves Dermagne, Sarah Schlitz

Strategische As IV: Versterken van de veiligheid van LGBTQI+ personen

Operationele doelstelling 9: Verbeteren van de effectieve aanpak van haatmisdrijven en haatspraak ten aanzien van LGBTQI+ personen

Geweld tegen holebi's en transgender personen valt onder de noemer van de haatmisdrijven. Ze worden gepleegd om redenen van haat, misprijzen of vijandigheid ten opzichte van personen die een andere geaardheid hebben of zich identificeren als transgender. Het misdrijf raakt de identiteit van het slachtoffer.²¹

De Gemeenschappelijke Omzendbrief COL 13/2013, van de Minister van Justitie, de Minister van Binnenlandse Zaken en het College van Procureurs-Generaal bij de Hoven van Beroep, bevat richtlijnen voor politie en parket over de behandeling van discriminatie en haatmisdrijven:

²¹ <https://www.besafe.be/nl/veiligheidsthemas/geweld/geweld-tegen-holebis-en-transgenders>

ACTIES

Actie	Administratie	Regeringslid
117. Onderzoeken hoe we het opsporings- en vervolgingsbeleid inzake discriminatie, haatboodschappen en haatmisdrijven kunnen optimaliseren (in de werkgroep COL 13/2013).	FOD Justitie	Vincent Van Quickenborne
118. Veralgemeenen van de mogelijkheid om een haatmotief als verzwarende omstandigheid of factor in aanmerking te nemen tot alle misdrijven in het strafwetboek.		

Actie	Administratie	Regeringslid
119. Wegwerken van de ongelijke vervolging van verschillende soorten haatmisdrijven.	FOD Justitie IGVM	Vincent Van Quickenborne, Sarah Schlitz

Actie	Administratie	Regeringslid
120. Actief deelnemen aan de werkgroep COL13/2013.	Geïntegreerde Politie	Annelies Verlinden

Actie	Administratie	Regeringslid
121. Verbeteren van de opvolging en aanwijzing van referentiepolicieagenten COL13.	Federale Politie (Diversiteit, DGA)	Annelies Verlinden
122. Organiseren van opleidingsdagen en evenals opvolging van de referentiepolicieagenten.		

Actie	Administratie	Regeringslid
123. Verbeteren van de registratie van haatmisdrijven en haatspraak.	Federale Politie (DRI), FOD Justitie,	Annelies Verlinden, Vincent Van Quickenborne,

Actie	Administratie	Regeringslid
124. Begeleiden van de discussie rond de implementatie van internationale aanbevelingen over de registratie van haatmisdrijven en discriminatie.	Dienst Gelijke Kansen	Sarah Schlitz

Actie	Administratie	Regeringslid
125. Creëren van een D&I meldpunt naast de bestaande andere processen (vertrouwenspersoon, externe preventie-adviseur psychosociale aspecten). Tussenkost van het	Infrabel	Georges Gilkinet

team Interpersonal Relations Management wanneer interpersoonlijke relaties niet vlot verlopen.		
--	--	--

Operationele doelstelling 10: Discriminatie van LGBTQI+ personen aanpakken

Discriminatie is een ongeoorloofd onderscheid maken tussen personen op basis van een persoonlijk kenmerk, zoals de seksuele geaardheid of genderidentiteit (de discriminatiegrond of het beschermd kenmerk).

Om te spreken van juridische discriminatie, moet dit ongeoorloofd onderscheid gebeuren binnen specifieke domeinen en op basis van specifieke kenmerken. De wetgever laat een opening om zulk onderscheid toch te rechtvaardigen in specifieke omstandigheden. Dit betekent meestal dat men een legitiem doel moet hebben en dat de middelen om dat doel te bereiken passend en noodzakelijk moeten zijn.

Samen ontvangen de drie belangrijkste discriminatie-instellingen (het interfederale Unia, het federale Instituut voor de Gelijkheid van Vrouwen en Mannen en de Genderkamer van de Vlaamse Ombudsdienst) duizenden meldingen en vragen per jaar m.b.t. seksuele geaardheid en (trans)gender. Discriminatie gebeurt bij uitstek binnen de domeinen van arbeid en goederen en diensten (bijv. huur of verzekeringen).

Onder impuls van Europese regelgeving werd in 2003 in België de Antidiscriminatiewet aangenomen. Deze wet breidde de toenmalige bescherming tegen discriminatie (bestaande uit de Antiracismewet en Genderwet) uit naar o.a. seksuele geaardheid. In 2007 werden grondige hervormingen doorgevoerd, waarbij deze drie wetten ook meer op elkaar werden afgestemd. In 2014 werd de Genderwet bovendien uitgebreid met de begrippen "genderidentiteit" en "genderexpressie", waardoor de bescherming tegen discriminatie tussen mannen en vrouwen ook van toepassing werd op trans personen en gendervariante mensen.²²

ACTIES

Actie	Administratie	Regeringslid
126. Analyseren van het profiel van nieuwe kandidaten bij de politie op elke vorm van discriminerende vooringenomenheid, met inbegrip van homofobie en transfobie. (in testfase)	Federale Politie (DPRS)	Annelies Verlinden

Actie	Administratie	Regeringslid
127. Opvolgen van de aspiranten ter opsporing van discriminerende vooroordelen (waaronder homofobie en transfobie). Discriminerende acties moeten door de directie worden	Federale Politie (ANPA, politiescholen)	Annelies Verlinden

²² <https://www.cavaria.be/discriminatie>

geanalyseerd en opgevolgd. In sommige gevallen kunnen de bevoegde overheden doeltreffende, evenredige en ontmoedigende sancties opleggen, afhankelijk van de analyse van de feiten en omstandigheden.		
---	--	--

Actie	Administratie	Regeringslid
128. Creëren en organiseren van sensibilisatie betreffende de manier waarop LGBTQ+ personen kunnen worden opgevangen bij het indienen van een klacht, onder meer via referentiepolitieagenten COL13/2013.	Federale Politie (Diversiteit, DGA), Lokale Politie (VCLP)	Annelies Verlinden

Actie	Administratie	Regeringslid
129. Sensibiliseren van politieagenten betreffende het onthaal van LGBTQ+ mensen via de sensibiliseringscampagne in onze interne communicatiekanalen.	Federale Politie (Diversiteit, CGC)	Annelies Verlinden

Actie	Administratie	Regeringslid
130. Aandacht besteden aan LGBTQ+ personen in brede campagnes over veiligheid op het openbaar vervoer.	NMBS	Georges Gilkinet

Actie	Administratie	Regeringslid
131. Versterken van Unia zodat het zijn werk kan doen bij het behandelen van meldingen van discriminatie op grond van seksuele geaardheid.	UNIA	Sarah Schlitz

Actie	Administratie	Regeringslid
132. Vergemakkelijken van flexibele procedures voor het melden van discriminatie, die door iedereen gekend zijn en die de anonimiteit en vertrouwelijkheid van de werknemers eerbiedigen. In dit verband moet de rol van de verschillende actoren in het bedrijf, zoals de vertrouwenspersoon die belast is met het welzijn op het werk en de preventieadviseur, worden versterkt.	FOD Werk	Pierre-Yves Dermagne
133. Wijzigen van artikel 42/1 van het Sociaal Strafwetboek betreffende de bijzondere bevoegdheden van de sociaal inspecteurs op het vlak van de vaststellingen inzake discriminatie, teneinde bepaalde obstructies te verhelpen, zodat de toepassing van		

discriminatie-toetsen een effectiever instrument wordt om discriminatie te bestrijden.		
--	--	--

Lexicon²³

LGBTQI+:

Afkorting voor Lesbienne, Gay, Biseksueel, Transgender, Queer, Interseks. De "+" verwijst naar alle identiteiten, geaardheden en expressies die niet in het acroniem worden weergegeven, kortom naar alle andere realiteiten.

LGBTQI-foob:

Relatief aan discriminaties tegen LGBTQI+-mensen. In België blijft LGBTQI-foob geweld nog steeds sterk aanwezig, vooral in de openbare ruimte.

Biseksueel:

Theoretisch wordt biseksualiteit gedefinieerd als de fysieke, seksuele, emotionele of romantische aantrekking tot mensen van hetzelfde en het andere geslacht. In zuiver etymologische termen betekent "bi" "twee". Zo kan het woord "biseksualiteit" de indruk wekken deel uit te maken van een theorie dat geslacht en sekse binaire begrippen zijn (man/vrouw). Het is belangrijk te onthouden dat deze definities en onderscheidingen theoretisch zijn, en dat in de praktijk elke persoon zijn geaardheid anders ervaart.

Friendly: LGBTQI-friendly

Het Engels woord friendly betekent in het Nederlands letterlijk vertaald vriendelijk. Je kan dit woord gebruiken in de zin van "welkom" in een ruimte of plek.

Gay:

Adjectief geleend uit het Engels dat gebruikt wordt om een homoseksuele man aan te duiden (een man die zich romantisch en/of seksueel aangetrokken voelt tot mannen).

Homoseksueel:

Wordt gezegd van iemand die verliefd wordt op of seksueel aangetrokken is tot personen van dezelfde gender. Homoseksuele mannen worden vaak "gays" genoemd, homoseksuele vrouwen vaak "lesbiennes". Er bestaan evenveel manieren om je homoseksualiteit te beleven dan dat er homoseksuelen zijn.

Homofobie:

"De term homofobie omvat alle vormen van negatief gedrag die kunnen leiden tot discriminatie of zelfs vervolging (intimidatie, afwijzing, geweld, enz.) van een persoon of groep mensen op basis van feitelijke of veronderstelde homo- of biseksualiteit. Homofobie kan worden onderverdeeld in lesbofobie (afwijzing van lesbiennes), gayfobie (afwijzing van homo's) of bifobie (afwijzing van biseksuelen). Homofobie kan iedereen treffen van wie het uiterlijk of het gedrag niet overeenstemt met de genderstereotypen."

²³ Deze definities komen vanuit 'De woordenlijst voor iedereen' van Rainbowhouse. http://rainbowhouse.be/fr/a_propos/glossaire/

Interseks:

Interseks personen zijn geboren met seksuele karakteristieken (zoals chromosomen, genitale organen of een hormonale structuur) die niet helemaal overeenstemmen met de mannelijke of vrouwelijke categorie, maar die tot beide tegelijk behoren

Lesbienne:

Adjectief gebruikt om over een homoseksuele vrouw te spreken (een vrouw die zich romantisch en/of seksueel aangetrokken voelt tot vrouwen).

Transfobie:

"De irrationele angst/afwijzing die iemand kan voelen tegenover een trans*-persoon. Transfobie kan zich manifesteren als: * discriminatie en intolerantie (discriminatie op de arbeidsmarkt, in de huisvesting, ...), * fysiek (aanvallen, verkrachtingen, moorden, ...), verbaal (beledigingen) en psychologisch geweld * de weigering om een persoon van de gender te beschouwen die overeenkomt met zijn.haar.hun comfortzone."

Transgender:

Verwijst naar een persoon van wie de genderidentiteit niet overeenkomt met degene die hem.haar.hen bij de geboorte is toegewezen op basis van zijn.haar.hun (biologisch) geslacht. Tegenwoordig wordt in de meeste culturen wereldwijd de gender "man" toegewezen aan kinderen van "mannelijk" geslacht, en "vrouw" aan kinderen van "vrouwelijk" geslacht. Mensen die min of meer afstand nemen van deze toewijzing en die zichzelf ook als zodanig definiëren, zijn transgender. Transgenderpersonen kunnen besluiten om verschillende vormen van al dan niet fysieke transitie te ondergaan om hun comfortzone te bereiken, d.w.z. de expressie, de manier waarop ze hun genderidentiteit beleven die daarmee het meest overeenkomt.